

ZAKON O STANDARDIZACIJI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se načela i ciljevi standardizacije u Crnoj Gori, organizovanje i djelatnost crnogorskog tijela za standardizaciju, donošenje, objavljivanje, povlačenje i primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata i druga pitanja od značaja za standardizaciju.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **standardizacija** je skup koordiniranih aktivnosti na donošenju standarda i srodnih dokumenata;
- 2) **standard** je tehnička specifikacija koju je donijelo priznato tijelo za standardizaciju za višekratnu ili stalnu upotrebu sa kojom usaglašenost proizvoda, procesa i usluga nije obavezna;
- 3) **međunarodni standard** je standard koji je donijela međunarodna organizacija za standardizaciju;
- 4) **evropski standard** je standard koji je donijela evropska organizacija za standardizaciju;
- 5) **harmonizovani standard** je evropski standard koji je donijet na osnovu zahtjeva Evropske komisije za primjenu harmonizovanog zakonodavstva Evropske unije;
- 6) **nacionalni standard** je standard koji je donijelo nacionalno tijelo za standardizaciju;
- 7) **crnogorski standard** je standard koji je donijelo crnogorsko tijelo za standardizaciju.
- 8) **srodni dokument** je tehnička specifikacija, koja nije standard, koju je donijela evropska ili međunarodna organizacija za standardizaciju, za višekratnu ili stalnu upotrebu i sa kojom usaglašenost proizvoda ili usluga nije obavezna;
- 9) **nacrt standarda** je tehnička specifikacija o određenom predmetu standardizacije, koji se razmatra radi donošenja i koji se, u skladu sa postupkom za donošenje standarda, nakon faza pripreme, stavlja na javnu raspravu ili razmatranje;
- 10) **tehnička specifikacija** je dokument koji utvrđuje tehničke zahtjeve koje treba da ispuni proizvod, proces ili usluga i kojim se utvrđuje najmanje jedan od sledećih elemenata:

- potrebne karakteristike proizvoda koje se odnose na nivo kvaliteta, performanse, interoperabilnost, zaštitu životne sredine, zaštitu zdravlja i bezbjednosti, kao i dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanja i metode ispitivanja, pakovanje, označavanje ili obilježavanje, postupke ocjenjivanja usaglašenosti;

- metode proizvodnje i procese koji se koriste za poljoprivredne proizvode kako je definisano u Ugovoru o funkcionisanju Evropske Unije član 38 stav 1, proizvode namijenjene za ishranu ljudi ili životinja i medicinske proizvode, kao i metode proizvodnje i procese koji se odnose na druge proizvode kada oni utiču na karakteristike proizvoda;

- potrebne karakteristike za usluge, kao što su nivo kvaliteta, performanse, interoperabilnost, zaštita životne sredine, zaštita zdravlja i bezbjednosti, uključujući zahtjeve primjenjive na pružaoca usluge a koji se odnose na podatke koje treba staviti na raspolaganje primaocu;

- metode i kriterijumi za ocjenjivanje performansi građevinskih proizvoda;

11) **proizvod** je svaki industrijski dobijen proizvod, kao i svaki poljoprivredni proizvod uključujući proizvode od ribe;

12) **međunarodne organizacije za standardizaciju** su:

- 1) Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO);
- 2) Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC);
- 3) Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU).

13) **evropske organizacije za standardizaciju** su

- 1) Evropski komitet za standardizaciju (CEN);
- 2) Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC);
- 3) Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI).

14) **nacionalno tijelo za standardizaciju** je organizacija za standardizaciju koja je priznata od strane države, a koje može biti član odgovarajućih međunarodnih ili evropskih organizacija za standardizaciju;

15) **zainteresovana strana** je organ državne uprave, nadležni organ jedinice lokalne samouprave, privredno društvo, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje je iskazalo interes za standardizaciju.

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NAČELA I CILJEVI STANDARDIZACIJE

Načela

Član 4

Standardizacija se zasniva na sljedećim načelima:

- 1) dobrovoljnosti primjene standarda;
- 2) pravu na dobrovoljno učešće zainteresovanih strana u postupku donošenja crnogorskih standarda i srodnih dokumenta;
- 3) konsenzusu zainteresovanih strana;
- 4) sprječavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom;
- 5) transparentnosti u postupku standardizacije i dostupnost crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 6) međusobnoj usklađenosti crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 7) uzimanju u obzir stanja razvijenosti tehnike i pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i relevantnih međunarodnih ugovora;
- 8) jednakom tretmanu inostranih proizvoda ili usluga i istih ili sličnih domaćih proizvoda ili usluga, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Crna Gora.

Konsenzus iz stava 1 tačka 3 ovog člana je opšta saglasnost o bitnim pitanjima u postupku donošenja crnogorskih standarda, postignuta tako da se uzmu u obzir stanovišta svih zainteresovanih strana i da se usaglase svi suprotstavljeni stavovi, pri čemu se pod konsenzusom ne podrazumeva jednoglasnost u donošenju standarda.

Ciljevi

Član 5

Ciljevi standardizacije su:

- 1) unapređenje zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka i zaštite životne sredine;
- 2) poboljšanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, utvrđivanje njihove namjene, unificiranje/tipizacija, kompatibilnost i zamjenljivost;

- 3) razvoj i unapređenje proizvodnje i prometa proizvoda, izvođenja radova, odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda i srodnih dokumenata radi racionalnog korišćenja rada, materijala i energije;
- 4) unapređenje međunarodne trgovine, sprječavanjem ili otklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka trgovini.

III. CRNOGORSKO TIJELO ZA STANDARDIZACIJU

Institut za standardizaciju Crne Gore

Član 6

Poslove standardizacije u Crnoj Gori obavlja Institut za standardizaciju Crne Gore (u daljem tekstu: Institut), kao nezavisna i neprofitna organizacija sa svojstvom pravnog lica koje vrši poslove od javnog interesa.

Institut za svoj rad odgovara Vladi Crne Gore.

Institut se upisuje u Centralni registar privrednih subjekata.

Sjedište Instituta je u Podgorici.

Statut Instituta

Član 7

Institut ima Statut kojim se uređuju nadležnosti i djelokrug poslova Instituta, način i postupak odlučivanja, donošenje i objavljivanje internih pravila standardizacije koji se zasnivaju na odgovarajućim međunarodnim, evropskim i crnogorskim standardima i dokumentima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju, kao i druga pitanja koja su od značaja za poslove Instituta.

Na statut Instituta saglasnost daje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Statut Instituta objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Djelatnost Instituta

Član 8

Institut obavlja sljedeće poslove:

- 1) priprema godišnji plan donošenja crnogorskih standarda;
- 2) priprema, donosi, preispituje i povlači crnogorske standarde i srodne dokumente;
- 3) obrazuje i ukida tehničke komitete i srodna tijela;
- 4) obezbjeđuje usaglašenost crnogorskih standarda i srodnih dokumenata sa međunarodnim i evropskim standardima;
- 5) vodi registar crnogorskih standarda i srodnih dokumenata u svim fazama razvoja;
- 6) učestvuje u izradi i preispitivanju standarda i srodnih dokumenata koje donose međunarodne i evropske organizacije za standardizaciju;
- 7) saraduje sa međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju i nacionalnim tijelima za standardizaciju zemalja potpisnica odgovarajućih sporazuma iz oblasti standardizacije i obavlja druge poslove u skladu sa obavezama iz međunarodnih ugovora u oblasti standardizacije koji obavezuju Crnu Goru;

- 8) dostavlja obavještenje, na zahtjev organa državne uprave, o tome da li je u oblasti koja se uređuje tehničkim propisom donijet odgovarajući crnogorski standard ili predstoji njegovo donošenje, odnosno da li postoji odgovarajući međunarodni ili evropski standard;
- 9) obezbjeđuje dostupnost javnosti informacija o crnogorskim standardima, srodnim dokumentima, publikacijama, kao i o standardima i publikacijama odgovarajućih međunarodnih i evropskih organizacija i drugih zemalja i vrši njihovu prodaju;
- 10) djeluje kao informacioni centar za standarde, u skladu sa zahtjevima predviđenim odgovarajućim međunarodnim sporazumima i obavezama koje proizlaze iz članstva u odgovarajućim međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;
- 11) zastupa interese Crne Gore u oblasti standardizacije u međunarodnim i evropskim organizacijama za standardizaciju;
- 12) odobrava upotrebu znaka usaglašenosti sa crnogorskim standardima i srodnim dokumentima, u skladu sa pravilima Instituta;
- 13) promovise primjenu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 14) donosi pravila na osnovu kojih se donose, objavljuju, preispituju i povlače crnogorski standardi;
- 15) sertifikacije proizvoda, sistema menadžmenta i osoblja;
- 16) organizuje obuke korisnicima standarda ili pruža stručnu pomoć za primjenu odnosno ispunjavanje zahtjeva crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 17) druge poslove iz oblasti standardizacije, u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Članovi Instituta

Član 9

Članovi Instituta mogu biti privredna društva, druga pravna lica ili preduzetnici, koji su osnovani u Crnoj Gori odnosno fizička lica koja su državljani Crne Gore.

Članstvo u Institutu je dobrovoljno.

Član Instituta ima pravo da učestvuje u radu organa Instituta i upravlja Institutom u skladu sa ovim zakonom i statutom Instituta.

Član Instituta ima pravo na povoljnosti u odnosu na visinu cijene standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija i plaćanja za usluge koje Institut pruža u obavljanju poslova standardizacije, kao i na druge pogodnosti u skladu sa statutom.

Član Instituta ima obavezu da plaća članarinu, učestvuje u ostvarivanju ciljeva, programa i plana Instituta, promovise primjenu crnogorskih standarda i srodnih dokumenata, u skladu sa statutom Instituta.

Prava i obaveze člana Instituta, način sticanja i prestanka statusa člana Instituta, kriterijumi za utvrđivanje visine članarine, kao i kriterijumi za utvrđivanje povoljnosti iz stava 4 ovog člana, bliže se uređuju statutom Instituta.

Organi Instituta

Član 10

Organi Instituta su Skupština, Upravni odbor i direktor.

Skupština

Član 11

Skupštinu čine osnivač i članovi Instituta koji u radu skupštine učestvuju neposredno ili preko ovlašćenih predstavnika.

Ministarstvo nadležno za poslove standardizacije (u daljem tekstu: Ministarstvo) delegira jednog predstavnika osnivača u skupštinu Instituta, dok ostala ministarstva zainteresovana za poslove standardizacije mogu, po potrebi, delegirati svog predstavnika u skupštinu Instituta.

Zahtjev za određivanje ovlašćenih predstavnika osnivača podnosi direktor Instituta.

Ako članu Instituta prestane članstvo u Institutu, istovremeno njegovom predstavniku u skupštini prestaje svojstvo člana skupštine.

Nadležnost Skupštine

Član 12

Skupština:

- 1) donosi statut;
- 2) donosi godišnji plan donošenja crnogorskih standarda;
- 3) usvaja izveštaj o realizaciji godišnjeg plana donošenja crnogorskih standarda;
- 4) bira i razrješava predsjednika skupštine;
- 5) predlaže dva člana Upravnog odbora;
- 6) donosi poslovnik o svom radu;
- 7) donosi pravilnik o članstvu u Institutu;
- 8) obavlja i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Akt iz stava 1 tačka 1 ovog člana, skupština donosi uz saglasnost Vlade.

Akte iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, Skupština donosi na predlog Upravnog odbora.

Predsjednik Skupštine

Član 13

Skupština ima predsjednika, koji za svoj rad odgovara skupštini.

Mandat predsjednika skupštine traje četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora.

Način i postupak izbora i razrješenja predsjednika, kao i način rada i odlučivanja skupštine uređuje se statutom.

Upravni odbor

Član 14

Upravni odbor ima predsjednika i četiri člana.

Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora za još jedan mandat.

Predsjednika i dva člana upravnog odbora predlaže Ministarstvo.

Dva člana Upravnog odbora predlaže Skupština.

Predsjednik i članovi Upravnog odbora za svoj rad odgovaraju Ministarstvu i Vladi.

Način predlaganja članova Upravnog odbora koje predlaže Skupština bliže se uređuje statutom.

Nadležnost Upravnog odbora

Član 15

Upravni odbor:

- 1) donosi Program rada Instituta, kao i njegove izmjene i dopune;
- 2) usvaja godišnji izvještaj o realizaciji Programa rada;
- 3) usvaja finansijski izvještaj Instituta i dostavlja ga Skupštini na upoznavanje;
- 4) predlaže skupštini statut;
- 5) donosi pravila Instituta na osnovu kojih se donose, objavljuju, preispituju, održavaju i povlače crnogorski standardi i srodni dokumenti, na predlog direktora;
- 6) predlaže Vladi kandidata za direktora Instituta;
- 7) imenuje i razrješava pomoćnike direktora;
- 8) donosi odluke o raspolaganju imovinom Instituta;
- 9) donosi odluku kojom se utvrđuje visina članarine za svaku godinu, na predlog direktora;
- 10) donosi odluku o visini naknada za standarde, srodne dokumente, druge publikacije i ostale usluge Instituta, na predlog direktora;
- 11) razmatra i utvrđuje predlog godišnjeg plana donošenja crnogorskih standarda i predlaže Skupštini radi donošenja;
- 12) usvaja akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Institutu, na predlog direktora;
- 13) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Akte iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana, upravni odbor donosi uz prethodnu saglasnost Vlade.

Akte iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, upravni odbor donosi na predlog direktora.

Odluka o visini naknada za standarde, srodne dokumente i druge publikacije, kao i o visini naknada za usluge koje vrši Institut u obavljanju poslova u oblasti standardizacije objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Direktor

Član 16

Direktora Instituta imenuje i razrješava Vlada, na predlog Upravnog odbora.

Upravni odbor predlaže kandidata za direktora Instituta na osnovu sprovedenog javnog konkursa.

Mandat direktora traje četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora za još jedan mandat.

Direktor ne može biti član upravnog odbora, kao ni član Instituta.

Direktor rukovodi radom Instituta i odgovara za zakonitost rada i poslovanja.

Za svoj rad direktor je odgovoran Upravnom odboru, Ministarstvu i Vladi.

Direktor ima jednog ili više pomoćnika, kojeg bira na period od četiri godine.

Uslovi za izbor i razrješenje direktora i pomoćnika direktora, kao i ograničenja za izbor direktora i način rada direktora bliže se uređuju statutom.

Nadležnost Direktora

Član 17

Direktor:

- 1) izvršava odluke Upravnog odbora;
- 2) rukovodi radom Instituta;
- 3) stara se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada Instituta;
- 4) zastupa Institut;
- 5) predlaže Upravnom odboru godišnji Program rada Instituta
- 6) predlaže Upravnom odboru godišnji izvještaj o realizaciji Programa rada Instituta;
- 7) predlaže Upravnom odboru finansijski izvještaj Instituta;
- 8) predlaže Upravnom odboru imenovanje i razrješenje pomoćnika direktora;
- 9) donosi rješenje o donošenju odnosno povlačenju crnogorskih standarda i srodnih dokumenata;
- 10) predlaže akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Institutu;
- 11) stara se o pripremi materijala za sjednice Skupštine i Upravnog odbora;
- 12) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom.

Stručna tijela Instituta

Član 18

U Institutu se obrazuju tehnički komiteti i stručni savjeti.

Tehnički komiteti obrazuju se kao volonterska stručna tijela radi donošenja standarda i srodnih dokumenata, u skladu sa pravilima Instituta.

Stručni savjeti obrazuju se po potrebi radi usmjeravanja stručnog rada Instituta u pojedinim oblastima standardizacije, u skladu sa statutom Instituta.

Oblasti standardizacije za koje se obrazuju stručni savjeti, način obrazovanja, kao i druga pitanja od značaja za njihov rad, uređuju se statutom Instituta.

Finansiranje Instituta

Član 19

Sredstva za rad Institut obezbeđuje:

- 1) iz prihoda koje ostvari naplatom članarina;
- 2) prodajom crnogorskih standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija;
- 3) iz prihoda koje ostvari prodajom usluga;
- 4) iz budžeta Crne Gore;
- 5) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Potrebna sredstva za rad Instituta, utvrđuju se godišnjim programom rada čiji je sastavni dio finansijski plan.

Pod sredstvima iz drugih izvora podrazumijevaju se donacije i drugi prihodi ostvareni u skladu sa zakonom.

Sredstva za članarine Instituta u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju, koja se utvrđuju godišnjim programom rada Instituta, obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Institut je dužan da svoje finansijsko poslovanje organizuje i vodi u skladu sa propisima kojima se uređuje poslovanje budžetskih potrošačkih jedinica.

Finansijski izvještaji Instituta podliježu reviziji od strane Državne revizorske institucije.

Program rada Instituta

Član 20

Iznos sredstava za rad Instituta koji se obezbjeđuje iz budžeta Crne Gore određuje se na osnovu godišnjeg programa rada (u daljem tekstu: Program rada), uzimajući u obzir predviđeni prihod od članarina, prodaje crnogorskih standarda, srodnih dokumenata i drugih publikacija, prodaje usluga, kao i predviđeni prihod iz drugih izvora.

Program rada podnosi se Vladi na saglasnost najkasnije do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Program rada sadrži: redovne i vanredne aktivnosti, Plan donošenja crnogorskih standarda i finansijski plan.

Finansijskim planom utvrđuju se ukupni prihodi i rashodi Instituta.

Ukupni troškovi Instituta obuhvaćeni finansijskim planom ne mogu biti veći od neophodnih troškova potrebnih za uspješno sprovođenje zakona.

IV. DONOŠENJE, POVLAČENJE, OBJAVLJIVANJE I OZNAČAVANJE CRNOGORSKIH STANDARDA

Crnogorski standardi

Član 21

Crnogorski standardi i srodni dokumenti se donose, objavljuju i povlače u skladu sa ovim zakonom i pravilima standardizacije.

Pravila standardizacije iz stava 1 ovog člana, donosi Institut u skladu sa pravilima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i obavezama preuzetim potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Plan donošenja standarda

Član 22

Crnogorski standardi donose se na osnovu plana donošenja crnogorskih standarda (u daljem tekstu: Godišnji plan) koji se utvrđuje najmanje jedanput godišnje, do 1. decembra tekuće za narednu godinu.

Godišnji plan iz stava 1 ovog člana Institut objavljuje na svojoj internet stranici.

Godišnji plan sadrži informaciju o standardima i srodnim dokumentima koje Institut planira da donese ili mijenja, koje je donio ili izmijenio na osnovu prethodnog plana donošenja crnogorskih standarda i na kojima trenutno radi, a koji nisu nastali identičnim ili ekvivalentnim preuzimanjem međunarodnih ili evropskih standarda.

Godišnji plan sadrži i informaciju o broju međunarodnih i evropskih standarda koje će Institut preuzeti u sistem nacionalne standardizacije.

Sadržina plana iz stava 1 ovog člana, bliže se uređuje Statutom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana Institut može da predloži i nacrt standarda koji nije dio godišnjeg plana ako je neka od zainteresovanih strana predložila i obrazložila potrebu donošenja ovakvog standarda.

Postupak donošenja crnogorskih standarda i srodnih dokumenata

Član 23

Donošenje standarda ili srodnog dokumenta je skup aktivnosti koje započinju usvajanjem predloga za donošenje standarda ili srodnog dokumenta, a završavaju se donošenjem akta kojim se proglašava da je standard ili srodni dokument donijet.

Kao osnov za donošenje crnogorskog standarda ili srodnog dokumenta koriste se međunarodni, odnosno evropski standardi i srodni dokumenti.

Ako u određenoj oblasti ne postoji međunarodni odnosno evropski standard i/ili srodni dokument ili je važeći međunarodni odnosno evropski standard neodgovarajući, kao osnov za donošenje crnogorskih standarda se koriste nacionalni standardi i/ili srodni dokumenti drugih država.

Ako u određenoj oblasti ne postoje standardi ili srodni dokumenti iz stava 4 ovog člana može se donijeti izvorni crnogorski standard i/ili srodni dokument.

Obavještenje o pokretanju postupka za donošenje crnogorskog standarda, a kada je potrebno i za donošenje srodnog dokumenta, kao i obavještenje o stavljanju nacrta crnogorskog standarda ili srodnog dokumenta na javnu raspravu, Institut objavljuje na svojoj internet stranici.

Uključivanje zainteresovanih strana u predmet standardizacije

Član 24

Institut obezbijeduje mogućnost učešća svim zainteresovanim stranama u postupku donošenja crnogorskih standarda i srodnih dokumenata, kao i pristup nacrtima i donesenim crnogorskim standardima i srodnim dokumentima.

Institut je dužan da prije donošenja standarda i srodnih dokumenata zainteresovanim licima omogući javnu raspravu o nacrtu standarda.

Institut je dužan da razmotri sve primjedbe i sugestije dostavljene u toku javne rasprave, i navede razloge za neusvajanje određenih primjedaba i sugestija.

Način učešća zainteresovanih strana u postupku donošenja crnogorskih standarda i srodnih dokumenata, uvid u crnogorske standarde i srodne dokumente, podsticaji i olakšice za mala i srednja preduzeća, udruženja potrošača i nevladine organizacije, uređuju se Statutom.

Rješenje o donošenju crnogorskih standarda

Član 25

Rješenje kojim se proglašava da je crnogorski standard ili srodni dokument donešen, kao i akt o povlačenju crnogorskog standarda ili srodnog dokumenta donosi direktor Instituta.

Rješenje iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Instituta ili u glasilu Instituta.

Postupak donošenja odnosno povlačenja crnogorskih standarda bliže se utvrđuje internim pravilima standardizacije.

Jezik standarda

Član 26

Crnogorski standardi i srodni dokumenti donose se i objavljuju na crnogorskom jeziku.

Izuzetno, kada je osnova za donošenje crnogorskog standarda odnosno srodnog dokumenta međunarodni ili evopski standard, crnogorski standardi i srodni dokumenti mogu biti objavljeni i na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju, u skladu sa internim pravilima standardizacije.

Označavanje standarda

Član 27

Crnogorski standardi odnosno srodni dokumenti označavaju se oznakom MEST, u skladu sa pravilima standardizacije.

Oznaka MEST ne smije se upotrebljavati za označavanje drugih dokumenata.

Objavljivanje standarda i srodnog dokumenta

Član 28

Crnogorske standarde i srodne dokumente Institut objavljuje u posebnom izdanju, u štampanom i elektronskom obliku.

Autorsko pravo na crnogorskim standardima i srodnim dokumentima ima Institut, u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorska i srodna prava.

Umnožavanje, u cjelini ili djelimično, kao i distribucija crnogorskih standarda i srodnih dokumenata dozvoljeni su samo uz saglasnost Instituta i u skladu sa pravilima Instituta.

Primjena crnogorskih standarda

Član 29

Primjena crnogorskih standarda i srodnih dokumenata je dobrovoljna.

Tehnički ili drugi propis se može pozivati samo na objavljene crnogorske standarde.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ukoliko nema objavljenog crnogorskog standarda u odgovarajućoj oblasti, u tehničkom ili drugom propisu Crne Gore može se vršiti pozivanje na međunarodni, evropski ili nacionalni standard drugih država.

Na zahtjev nadležnog organa uprave Institut je dužan da pripremi listu harmonizovanih standarda koji sadrže tehničke zahtjeve za proizvod koji predstavljaju pretpostavku usaglašenosti.

Na zahtjev nadležnog organa uprave Institut je dužan da obavijesti organ o postojanju evropskih, međunarodnih ili crnogorskih standarda koji sadrže tehničke zahtjeve za proizvod.

U slučaju iz st. 4 i 5 ovog člana nadležni organ uprave je dužan da obavijesti Institut o početku pripreme tehničkog propisa kako bi Institut pravovremeno obavijestio organ o postojanju standarda u toj oblasti.

Izveštaj Član 30

Institut objavljuje godišnji Izveštaj o realizaciji Godišnjeg plana, kao i informacije o svim aktivnostima vezanim za učešće zainteresovanih strana, a naročito malih i srednjih preduzeća u svim aktivnostima standardizacije.

Izveštaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Instituta.

Nadzor Član 31

Nadzor nad radom Instituta u obavljanju poslova utvrđenih zakonom vrši Ministarstvo, a u pogledu racionalnog korićenja sredstava za rad Instituta, koja se obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore, Ministarstvo nadležno za finansije i Ministarstvo.

Obavještanje Član 32

Ministarstvo nadležno za poslove standardizacije informiše Evropsku komisiju o crnogorskom tijelu za standardizaciju.

Prelazne i završne odredbe Član 33

Institut osnovan Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore ("Službeni list RCG", broj 21/08), nastavlja sa radom u skladu sa ovim zakonom.

Statut Instituta

Član 34

Statut Instituta u skladu sa ovim zakonom donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 35

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o standardizaciji ("Službeni list CG", broj 13/08), Odluka o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore i odredbe Uredbe o notifikaciji tehničkih propisa, standarda, propisa o uslugama informatičkog društva i postupaka ocjene usaglašenosti* ("Službeni list CG", broj 13/08).

Član 35

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona o standardizaciji sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 1/07), kojim je propisano da se zakonom uređuju pitanja koja su od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o standardizaciji („Službeni list CG“, broj 13/08) uređena je oblast standardizacije u Crnoj Gori, kao i osnivanje nacionalnog tijela za standardizaciju tj. Instituta za standardizaciju Crne Gore.

Osnovni razlog za donošenje novog zakona jeste dalje unapređenje postojećeg zakonodavnog okvira u smislu usaglašavanja sa primjenjivim odredbama Regulative EU 1025/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine o evropskoj standardizaciji, u dijelu koji se odnosi na izradu godišnjih planova donošenja standarda, učešća zainteresovanih strana, sa posebnim naglaskom na mala i srednja preduzeća u aktivnostima standardizacije (donošenje crnogorskih standarda), benefite od učešća u aktivnostima standardizacije i članstva u Institutu.

Odlukom o osnivanju Instituta za standardizaciju Crne Gore, Institut je osnovan kao nezavisna i neprofitna organizacija koja obavlja poslove od javnog interesa. Novim Zakonom o državnoj upravi („Službeni list CG“, 78/18) propisano je da se radi efikasnijeg i ekonomičnijeg vršenja poslova, može prenijeti ovlaštenje za vršenje određenih poslova državne uprave drugom pravnom licu ako su javna ovlaštenja neposredno povezana sa osnovnom djelatnošću za koju je pravno lice osnovano. Kako je Institut prepoznat kao nosioc javnih ovlaštenja, stvorila se potreba i za organizacionim usaglašavanjem sa navedenim zakonom.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

a) Usklađenost nacrt/predloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU, Glava I, Unutrašnje tržište, član 26 / Treaty on the functioning of the EU, Title I, Internal market, article 26

Potpuno usklađeno / fully harmonized

b) Usklađenost nacrt/predloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

Regulativa (EZ) br. 1025/2012 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine kojom se mijenjaju direktive Savjeta 89/686/EEC i 93/15/EEC i direktive 94/9/EC, 94/25/EC, 95/16/EC, 97/23/EC, 98/34/E, 2004/22/EC, 2007/23/EC, 2009/23/EC i 2009/105/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta i

povlačenju Odluke Savjeta 87/95/EEC i Odluke br 1673/2006/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta (OJ L 316, 14.11.2012)/ Regulation (EU) No 1025/2012 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 October 2012 on European standardisation, amending Council Directives 89/686/EEC and 93/15/EEC and Directives 94/9/EC, 94/25/EC, 95/16/EC, 97/23/EC, 98/34/EC, 2004/22/EC, 2007/23/EC, 2009/23/EC and 2009/105/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Decision 87/95/EEC and Decision No 1673/2006/EC of the European Parliament and of the Council

Djelimično usklađeno / partially harmonized

c) Usklađenost nacrt/predloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije

Ne postoji izvor prava EU ove vrste sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi utvrđivanja stepena njegove usklađenosti.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Nacrt zakona o standardizaciji sadrži odredbe koje bliže uređuju sistem standardizacije u Crnoj Gori, a prije svega institucionalni okvir za sprovođenje ovog zakona odnosno crnogorsko tijelo za standardizaciju (Institut za standardizaciju Crne Gore), kao i način donošenja crnogorskih standarda i druga pitanja od značaja za oblast standardizacije.

Osnovne odredbe (čl. 1-3)

Odredbe čl. 1-3 nacrt zakona propisuju predmet zakona, kao i značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom zakonu. Ovim zakonom uređuju se načela i ciljevi standardizacije, organizacija i djelatnost crnogorskog tijela za standardizaciju, donošenje, povlačenje, primjena i objavljivanje crnogorskih standarda.

Član 2 Nacrta zakona bavi se terminologijom i izrazima upotrijebljenim u ovom zakonu, korišćene su definicije i izrazi iz referentnih dokumenata EU, uz neophodne izmjene i prilagođavanje sadržini i potrebama ovog zakona.

Načela i ciljevi (čl. 4-5)

Član 4 Nacrta zakona utvrđuje načela na kojima se bazira standardizacija, a koja se prvenstveno odnosi na dobrovoljnost standarda, prava učešća svih zainteresovanih strana, konsenzusu prilikom donošenja crnogorskih standarda, transparentnosti i dr. Ciljevi standardizacije utvrđeni su članom 5 zakona, a odnose se na: unapređenje zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka i zaštite životne sredine, poboljšanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, razvoj i unapređenje proizvodnje i prometa proizvoda odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda i srodnih dokumenata, kao i unapređenje međunarodne trgovine, sprječavanjem ili otklanjanjem nepotrebnih tehničkih prepreka trgovini.

Crnogorsko tijelo za standardizaciju (čl. 6-20)

Čl. 6-20 bave se institucionalnim i organizacionim pitanjima Instituta za standardizaciju Crne Gore, kao crnogorskog tijela za standardizaciju (član 6), upravljačku strukturu Instituta, finansiranje Instituta, kao i Program rada. Član 7 zakona uređuje Statut, dok je članom 8 uređena djelatnost instituta koji obuhvata poslove koje crnogorsko tijelo za standardizaciju obavlja kao dio javnih ovlašćenja u smislu donošenja crnogorskih standarda, vođenje registara standarda, predstavljanje Crne Gore u međunarodnim organizacijama za standardizaciju i dr. Član 9 nacrt zakona odnosi se na članove Instituta, njihova

prava i obaveze, kao i povoljnosti za članove Instituta koje će biti detaljnije razrađene kroz statut Instituta. Članom 10 propisano je da su organi Instituta: Skupština, Upravni odbor i direktor. Čl. 11-13 uređuje se sastav skupštine kao stručnog organa. Član 12 uređuje nadležnosti skupštine, koje između ostalog predviđaju da je Skupština nadležna za donošenje statuta, Godišnjeg plana donošenje crnogorskih standarda, izvještaja o realizaciji Godišnjeg plana, predlaganje dva člana Upravnog odbora i druge odluke koje se prvenstveno odnose na zastupanje interesa zainteresovanih strana odnosno članova instituta, preko svojih članova u Upravnom odboru. Član 13 uređuje način izbora predsjednika Skupštine Instituta, utvrđuje mandat i mogućnost izbora za još jedan mandat. Čl. 14-15 odnose na Upravni odbor, sastav Upravnog odbora, način imenovanja i predlaganja članova Upravnog odbora, dok su članom 15 utvrđene nadležnosti Upravnog odbora. Čl. 16-17 propisuju način izbora direktora, mandat, kao i pomoćnika direktora. Uslovi za izbor direktora i pomoćnika direktora, kao i način rada biće uređeni statutom Instituta. Član 18 nacrta zakona odnosi se na stručna tijela u Institutu, a to su tehnički komiteti i stručni savjeti. Član 19 nacrta zakona propisuje način finansiranja Instituta. Utvrđeno je da se Institut finansira iz budžeta, kao i prodajom standarda i usluga. Takođe, propisano je da se sredstva za članarine u međunarodnim organizacijama takođe obezbjeđuju iz budžeta. Član 20 definiše Program rada koga čine: Godišnji plan donošenja standarda, redovne i vanredne aktivnosti planirane za narednu godinu, kao i Finansijski plan.

Donošenje, povlačenje, objavljivanje i označavanje crnogorskih standarda (čl. 21-29)

Članom 21 definiše da se crnogorski standardi donose na osnovu ovog zakona i pravila standardizacije koja su usklađena sa međunarodnim pravilima standardizacije. Član 22 propisuje da se standardi donose na osnovu Godišnjeg plana donošenja crnogorskih standarda koji sadrži informacije o standardima čije je donošenje planirano, da se godišnji plan donosi do 1. decembra tekuće za narednu godinu, kao i da se objavljuje na internet stranici Instituta. Članom 23 nacrta zakona uređuje se postupak donošenja crnogorskih standarda i srodnih dokumenta, da se, po pravilu, kao osnov za donošenje standarda koriste međunarodni i evropski standardi, kako se ne bi stvarale nepotrebne barijere u trgovini. U slučaju da ne postoje međunarodni i evropski standardi, Institut može donijeti i izvorno crnogorski standard. Obavještenje o pokretanju postupka za donošenje standarda objavljuje se na internet stranici Instituta. Nakon pokretanja postupka, Institut je dužan da omogući učešće svih zainteresovanih strana u postupak donošenja standarda (član 24), kao i da im omogući pristup nacrtu standarda kao i usvojenim standardima. U cilju uključivanja zainteresovanih strana, Institut kroz javnu raspravu poziva sve zainteresovane strane da dostave primjedbe i sugestije, i o prihvatanju ili odbijanju sugestija obavještava sve zainteresovane strane. Član 25 propisuje da rješenje o donošenju crnogorskih standarda donosi direktor Instituta, kao i da se rješenje objavljuje na internet stranici Instituta i glasilu Instituta. Član 26 uređuje da se standardi donose i objavljuju na crnogorskom jeziku. Standardi se mogu donositi na jednom od zvaničnih jezika evropskih organizacija za standardizaciju samo u slučaju kada se kao osnov za donošenje standarda upotrebljava evropski standard. Član 27 propisuje da je oznaka za crnogorske standard MEST, dok je članom 28 propisano da se standardi objavljuju u posebnom izdanju, u štampanom i elektronskom obliku, da autorska prava ima Institut, kao i da je zabranjeno umnožavanje standarda. Primjena crnogorskih standarda je dobrovoljna (član 29), osim u slučajevima kada se tehnički propisi pozivaju na standarde. Takođe, Institut je dužan da prilikom pripreme tehničkog propisa, nadležnom ministarstvu, na zahtjev dostavi listu standarda koji predstavljaju pretpostavku usaglašenosti odnosno listu crnogorskih standarda za određenu grupu proizvoda.

Član 30 propisuje obavezu Instituta da izvještaje o radu čini transparentnim, na način što će iste objavljivati na svojoj internet stranici.

Član 31 uređuje da nadzor na sprovođenjem ovog zakona sprovodi Ministarstvo nadležno za poslove standardizacije, dok nadzor nad racionalnim trošenjem finansijskih sredstava sprovodi i Ministarstvo finansija.

Čl. 32 odnosi se na obavještanje Evropske komisije o crnogorskom tijelu za standardizaciju.

Čl. 33 – 36 odnose se na prelazne i završne odredbe, prestanak važenja pojedinih akata, rok za donošenje statuta, kao i stupanje na snagu zakona.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona biće potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta. Potrebna sredstva će biti utvrđena Programima rada koji će se donositi na godišnjem nivou.